CHIEF. UKR SERVICE
188-330 INDEPENDENCESW
WASHINGTON DC

3 - MAY 1 1
Copy 0

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 59. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го БЕРЕЗНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 27, 1959 No. 59. РІК LXVI.

ОБМАНОМ І ШАНТАЖЕМ СОВЄТИ НЕ ДІБ'ЮТЬСЯ УЧАСТИ ЗДА В ЗУСТРІЧІ „НА ВЕРШИНАХ"

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ВВАЖАЄ ДАЛІ, ЩО „НАВЕРШИННА" ЗУСТРІЧ ГОЛОВ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ МУСИТЬ БУТИ ПОПЕРЕДЖЕНА КОНФЕРЕНЦІЄЮ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Вашингтон. — На пресовій конференції, відбутій в середу 25 березня ц. р. у Білому Домі, през. Айзенгавер з'ясовував передусім своє ставлення до евентуального відбуття пропонованої Совєтами зустрічі голов великих держав. У відповідь на питання журналістів у цій справі през. Айзенгавер ствердив з усією рішучістю, що ні обманом ні шантажем не діб'ються Совєти участи З'єдинених Держав Америки у пропонованій ними „зустрічі на вершинах". Така конференція могла б відбутися тільки тоді, якщо всі заінтересовані будуть переконані в успішности її або хоч би тільки корисності. През. Айзенгавер запевнив ще раз своїх запитувачів з-посеред журналістів, що він стоїть і далі на висловлюваній давніше вимозі, що зустріч голов мусить бути підготована заздалегідь дипломатичними переговорами, вислід яких єдино тільки може загарантувати успіх евентуальної „зустрічі на вершинах". Водночас із цим през. Айзенгавер заперечив, щоб він погоджувався будь-коли беззастережно, значить без ніяких умов, на відбування такої конференції, стверджуючи, що на таку можливість не погодилися б теж і голови інших західніх великодержав. Вимагатимуть ЗДА відбуття попередньої конференції міністрів закордонних справ, не зважаючи навіть і на те, що керівники американської політики свідомі, що вирішальним в СССР є сьогодні тільки Нікіта Хрущов, а не той чи інший совєтський міністер, який, беручи участь в конференції міністрів закордонних справ, весь час практично „висітиме на телефоні" з Кремлем. В дальшому ствердив Президент, що він не прикладав би надто великої ваги до відбування періодичних інформаційних зустрічей із совєтськими представниками, бо вони не дадуть ніякого успіху. Висловився Президент теж проти того, щоб евентуальну „зустріч на вершинах" відбувати у З'єдинених Державах Америки.

Дальші питання і відповіді були присвячені справам внутрішньої політики. Якщо йде про пост державного секретаря, то през. Айзенгавер ствердив, що він хотів би за всяку ціну задержати в „якійсь функції Доллеса біля уряду, звичайно, при умові, що Доллесові дозволить на це стан його здоров'я. У з'вязку з актуальною тепер справою підвишки цін на сталь, пропонованої деякими підприємствами, през. Айзенгавер висловився проти такої підвишки, бо вона може причинитися до збільшення інфляції. Що ж до неприсутности віце-президента Ніксона під час переговорів з британською делегацією в Кемп Дейвід, то ця неприявність не мала ніякого зв'язку з майбутніми виборами на Президента. Ніксон не міг брати участи в переговорах, бо був зайнятий деінде.

2 ПРЕЗИДЕНТИ НА ДВОХ ПРЕСОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ В ЦЬОМУ Ж САМОМУ ДНІ

Президент ЗДА Айзенгавер і президент Франції де Голь — обидва в ідентичній позі й з ідентичним виразом обличчя — під час відповіді на ставлені їм питання на пресових конференціях, що відбулися в середу 25 березня ц. р. одночасно і в Вашингтоні і в Парижі.

РОЗЗБРОЄННЯ В ЕВРОПІ МУСИТЬ ПРОСТЯГТИСЬ ПО УРАЛ — КАЖЕ ДЕ ҐОЛЬ

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРОСЛАВЛЯЄ СУЧАСНУ ЗАХІДНЮ НІМЕЧЧИНУ, ЯК ЧИННИК МИРУ

Париж. — Що стосується перетворення Німеччини в з-невтралізовану територію, „відкликання" відтіль чи „розрідження" військ на німецькій території, то всі такі проєкти суперечать безпеці Франції — заявив французький президент Шарль де Ґоль, сказавши буквально таке: „Якщо роззброєння не охоплює території, яка так само віддалена від Уралу, як від Атлянтику, то як можна буде оборонити Францію? Як можна б тоді, у випадку конфлікту, перешкодити агресорові, щоб він переступив вузький кусень безборонного німецького нічийого краю?!" Французький президент з'ясував становище Франції до найактуальніших нинішних міжнародніх справ на пресовій конференції у середу 25 березня, в приявності 650 французьких і закордонних журналістів, склавши спершу довгу заяву та відповідаючи потім на запити журналістів. Хоч в отій заяві і відповідях де Голя не було нічого цілком нового й сенсаційного, проте вона знаменна дуже рішучим тоном і змістом в обороні принципу з'єдинення Німеччини як вільної країни, з одночасним прославлюванням німецької енергії, тугости та здібности конструктивно співпрацювати з Францією і іншими вільними народами світу для загального добра. Де Голь виразно заявив, що „нинішня Німеччина не загрожує нам" і різко відкинув совєтські підшепти, щоб приєднатись до московської політики, наставленої на постійний поділ Німеччини, та щоб із такого поділу тягти для себе власні користі. Так само різко відкинув суґестію, щоб Франція трималась осторонь нинішнього американсько-совєтського спору. Це було б — заявив де Голь — смертю для Північноатлянтійського пакту, що його Франція вважає завжди підставою безпеки для Европи, зокрема ж для самої Франції. Де Голь виступив гостро в обороні західнього Берліну проти совєтських погроз. Він перестеріг Москву, що коли совєтські або східньо-німецькі війська перешкоджуватимуть свобідній комунікації між західнім Берліном і Заходом, то відповідальність за вибух війни з цього приводу впаде на Совєти. Де Голь погодився на переведення конференції міністрів закордонних справ та погодився взяти особисто участь, поруч із прем'єром Дебре, в конференції „на вершинах", разом з президентом Айзенгавером і англійським прем'єром Мекміленом, що їх він назвав своїми приятелями. Однак де Голь зумовив конференцію „на вершинах" від попереднього — хоч би й обмеженого — успіху конференції міністрів закордонних справ. Цим становищем він ближчий до становища президента Айзенгавера, ніж англійського прем'єра Мекміллена. Проте, що стосується конференції „на вершинах", то де Голь вважає, що вона повинна займатись більше справою координації зусиль вільного Заходу і Совєтського Союзу для спільного облегшення нужди у широкому світі, ніж ідеологічними й територіяльними спорами. Щодо Альжиру, то де Голь знову відмовився говорити про „інтеґрацію" Альжиру (себто її асиміляцію), а передбачив розв'язання альжирської проблеми тільки після довгого часу, що вимагає цілої одної ґенерації, коли Альжир осягне поважний ступінь економічного і суспільно-культурного розвитку.

Крайова продукція дійшла до $ 464 більйонів

Вашингтон. — Урядові економісти оцінюють, що загальна крайова продукція в першій чверті цього року дійде до 464 більйонів долярів в річному відношенні, це значить, що встановить новий рекорд, бо збільшиться на 11 більйонів дол. в порівнянні з останнім кварталом 1958 року, коли вона виносила 453 більйони. В цьому кварталі ціни на товари були без змін, тому це збільшення висловлює зріст продукції, а не тільки збільшення долярового числа. Це збільшення є набагато вище як передбачали економісти, і воно дає надію сподіватися, що при кінці цього року крайова економіка дійде до 485 більйонів долярів, як передбачали урядові економісти на початку цього року. Про рекордовий ріст економіки свідчить про те, що в першій чверті 1958 р. крайова продукція виносила тільки 425 більйонів долярів. Економісти передбачають дальший ріст економіки в найближчому часі внаслідок таких економічних фактів: 1) Поспішні закупи сталі численними фабриками, яких запаси вичерпалися. 2) Також інші підприємці збільшують видатки на інвестиції в свої бизнеси. 3) Консументи видають більше на закупи всяких товарів, і економісти оцінюють, що ці видатки доходять до 300 більйонів долярів в річному відношенні. Підприємці збільшують видатки на будову нових фабрик і замінюють старі машини новими.

Кейзерлінґ твердить, що розвиток економіки розв'яже проблеми інфляції

Вашингтон. — Ліон Г. Кейзерлінґ був за президентури Гаррі С. Трумана головою економічних дорадників і він і досі не змінив своєї економічної доктрини та твердить, що постійно збільшувана на 5 відсотків річно економіка країни розв'яже всі дійсні проблеми ЗДА, в тому також і проблему інфляції. Кейзерлінґ твердив у своїй доповіді, що при збільшенні життьової стопи, зрості інвестицій в промислі (в будову домів і купівлю машин), при зрості видатків на освіту, на будівельну програму, виховання, здоров'я, оборону і допомогу закордонові — можна буде втримати стабілізацію цін та збалянсований бюджет вже через кілька років. Сенатор-демократ Пол Г. Даґлес, голова Спільної Конгресової Економічної Комісії, назвав промову Кейзерлінґа „блискучою", і такою, що ідеальним способом розв'язує всякі економічні справи ЗДА.

Секретар здоров'я наказав заінсталювати пояси в автах свого департаменту

Вашингтон. — Секретар здоров'я Артур С. Флеммінґ підписав наказ про те, щоб у всіх автах свого департаменту заінсталювати пояси безпеки. Він заявив, що звернеться до продуцентів авт, щоб робили стандартні сидження в нових автах разом із поясами безпеки. Своє зарядження секретар здоров'я основує на дослідах Корнельського університету про те, що коли б в автах були пояси, то можна б врятувати річно життя 5,500 осіб на всіх 20,000, які гинуть в автових катастрофах. Флеммінґ пропонує, щоб уряд або автова продукція видали 4,500,000 дол. на дальші досвіди з т. зв. „Автомобільним Драйвінг Сімулятором", щоб збільшити безпеку їзди автом.

ЗДА оприлюднюють дані про експльозії в рямках проєкту „Арґус"

Вашингтон. — 25-го березня Білий Дім дав дозвіл на опублікування даних про ті експльозії, які відбулися в рямках проєкту „Арґус" минулого року на висоті 300 миль над південним Атлантиком між Південною Америкою і Африкою. Цей звіт приготовив директор дослідного інженерського відділу при департаменті оборони д-р Герберт Ф. Йорк. Вибухи відбулися 27 і 30 серпня та 6-го вересня 1958 року. Вибухи відбулися 27 і 30 серпня та 6-го вересня 1958 року. Після них витворилася верства радіяції, яка впродовж кількох годин поширилася довкола Землі і тривала кілька тижнів. Ця людиною витворена радіяція, пішла вгору понад 4,000 миль над Землею. У звіті немає вісток про те, чи ця штучно витворена радіяція може мати застосування до оборонних цілей. Радіяція поширилася була і на Північну півкулю. „Експлорер IV", випущений 26-го липня 1958 року, подавав дані про цю радіяцію. Д-р Йорк гадає що не можна створити такого сильного пояса радіяції довкола Землі, щоб в ньому гинули пасажири, що літали б в космічних просторах. Та при більших експльозіях і при вибухах ближче Землі не є виключена можливість створити оборонний пояс із радіяції понад Землею.

Конґрес продовжив допомогу безробітним на три місяці

Вашингтон. — 25-го березня Конґрес ухвалив законопроєкт про продовження допомоги безробітним на дальші три місяці, це значить до кінця червня ц. р. Згідно з цим законопроєктом ті безробітні, яким кінчається реченець допомоги перед кінцем березня цього року, зможуть її діставати ще три місяці, це значить до 30-го червня ц. р. Конґрес продовжив минулорічний закон про те, щоб на 50відсотків продовжити час тривання допомоги безробітним для підтримки економіки країни. З нового закону не зможуть користати ті безробітні, яким реченець допомоги скінчиться аж після 31 березня. Цей законопроєкт має ще підписати президент і то в найближчому часі, бо він обов'язує від 1-го квітня і на нього чекають 405,000 безробітних, яким саме тепер кінчається реченець отримування допомоги. Здійснення нового закону коштуватме державну скарбницю коло 78 мільйонів долярів, бо федеральний уряд видає стейтам фонди на цю продовжену допомогу для безробітних.

Електронічні навчальні машини мають поробити середньошкільників Айнштайнами

Ню Йорк. — Представник Інституту Радіових Інженерів у зв'язку з річною конвенцією склав таку заяву: „Наші учні публічних шкіл в 200 році будуть мати таку мудрість, яку тепер мають доктори філософії, а наші учні середніх шкіл (гайскулів) матимуть тоді мудрість теперішнього Айнштайна". Це все станеться тому, що тоді, значить за 40 років, не буде зовсім шкільних підручників, у теперішньому виді, бо їх заступлять електронічні навчальні машини. Представник радіових інженерів ствердив, що вже тепер телевізія заступає шкільні підручники і то з дуже добрим успіхом. Найближчий крок в поліпшенні навчання — це використування вдома або в бібліотеках електронічних навчальних машин, які зовсім замінять шкільні книжки і влегшать здобуття знання у відношенні як 4 до 1 в порівнянні з теперішнім часом. Ці машини матимуть такий вплив на культуру, який колись мав винахід друкарської машини.

● **Осередки діяльности Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського** (ТУСМА) з Дітройту, Монтреалу, Оттави і Торонта влаштовують в днях 28 і 29 березня ц. р., у Монтреалі в залі місцевого Університету студійну конференцію, присвячену 250-річчю збройного виступу гетьмана Мазепи проти Москви. Головним доповідачем буде проф. д-р Юрій Русов.

Тибет домагається відкликання комуно-китайських військ

Ню Делі. — Т. зв. „кашаг", себто тибетський уряд, що йому китайські комуністи дозволили були існувати, позбавивши його всякої справжньої влади, прийняв постанову про виповідження „добровільного" договору з комуністичним Китаєм з 23 травня 1951 року, за яким комуністичний Китай перейняв відповідальність за тибетські військові й закордонні справи, залишивши Тибетові ніби широку автономію під керівництвом його духового й політичного лідера, Даляй Лями. Тибетський уряд ствердив постійне порушування того договору китайськими комуністами і тому зажадав відкликання з Тибету китайських військ. Такі відомості прийшли до столиці Індії, разом з докладним описом подій в столиці Тибету Льгазі, почавши від 10 березня ц. р. Тоді-то китайські комуністи „запросили" Даляй Ляму до їх головної військової квартири ніби на прийняття, получене з виступами акробатів. Коли вістка про це розійшлась по місті, повному прочан, блискавично сформувалась спонтанна кількадесятитисячна демонстрація проти комуністичного Китаю та маніфестація відданости Даляй Лямі з домаганням, щоб він не приймав запрошення, яке — в очах усіх — було претекстом для арештування і вивезення Даляй Лями. Демонстрації повторювались і довели до збройних сутичок на місті та поширення повстання в цілому Тибеті.

Захід обмірковує можливості спільної допомогової акції закордонові

Париж. — В англійських і французьких фінансових колах починають призадумуватись над об'єднанням фондів західніх держав, призначених для допомоги малорозвиненим країнам, та над веденням спільної допомогової акції — твердить французька преса. Поштовх до зактуалізування цієї справи в столицях Франції і Англії дало оприлюднення американської преси докладної порівняльної табелі про фонди, видатковані в останніх роках Совєтами і Америкою в характері допомоги економічної чи на військові цілі в малорозвинених країнах. Французький прем'єр Мішель Дебре заповів в цьому тижні в альжирському місті Константін, що Франція зробить Альжир „зразком для всієї Африки щодо економічного розвитку і соціяльного проґресу". Франція задумує — за заявою Дебре — протягом найближчих чотирьох років інвестувати в Альжирі приватного французького капіталу, заанґажованого в добуванні нафти на Сагарі. Знову ж президент англійської торговельної палати, сер Дейвід Еклс, у промові в Кейптавні в південній Африці заявив, що Захід повинен тісно співпрацювати в ділянці допомоги закордонові, щоб плянево протидіяти совєтській економічній офензиві на терені малорозвинених країн. В роках 1953 - 56 Англія інвестувала $1,400,000,000 в країнах, що належать до т. зв. Пляну Кольомбо й охоплені штерлінґовою, а не доляровою системою.

Японія виявляє подробиці своїх вимог щодо ревізії договору з Америкою

Токіо. — Японський уряд докладно спрецизував за точками свій плян ревізії 7-річного пакту безпеки з З'єдиненими Державами. Вони стосуються озброєння і пересування американський військ стаціонованих в Японії, проблеми суверенности над американськими базами в Японії часу тривання договору, узгіднення договору з японською конституцією, за якою Японія має обмежені права збросння, зобов'язання Америки боронити Японію в раз нападу на неї ітп. Японський міністер закордонних справ Аіхіро Фухіяма говорив про це широко в японському парляменті та заповів, що в найближчих днях він предложить конкретний плян американському амбасадорові Даґласові МекАртурові мол. В теперішньому часі ЗДА втримують в Японії, на островах Окінава і Бонін, коло 10.000 наземного війська, коло 13.000 моряків і кругло 40.000 летунів.

КОРЕЯ СВЯТКУЄ 84-РІЧЧЯ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Сеул. — Президент Південної Кореї Синґман Рі скінчив в четвер 26-го ц. м. 84 роки. З цієї нагоди в цілій тій країні відбуваються маніфестації у честь старенького президента, що його вважають „батьком корейської республіки". Він користується величезним авторитетом і популярністю серед 22-о мільйонів корейців. Він закінчує свою 3-тю з черги чотирирічну каденцію президентури Кореї і заповів, що й четвертий раз кандидватиме, „якщо нарід захоче цього". Синґман Рі встає о год. 9 ранку і працює до 5-ої по полудні, має добрий зір і слух та повні духові сили.

В АМЕРИЦІ

● **Є багато диваків на світі,** і до них, без сумніву, належить професор Каліфорнійського університету д-р Реймонд Б. Кавле. На публічній конференції цей професор домагався, щоб Конґрес ухвалив закон, який звільняв би від податків батьків, що не мають дітей. Зменшенням числа населення він хотів би консервувати американські пустелі, яким „загрожує" тепер доля інших, уже цивілізованих пустель.

● **В університеті** стейту Теннессі 50-річний Гаролд Міцефелт промувався на доктора медицини. Він одружений і має чотирьох дітей. Щоб здобути засоби для утримання родини і для медичних студій, Міцефелт працював як учитель музики в каледжі і як диригент церковного хору. Для відзначення працьовитости і наполегливости новопромованого доктора студенти влаштували на його честь прийняття.

● **У шпиталі в Вічіта,** Кензас, в тій самій кімнаті рівночасно перебували 34-річна Мері МекКаллаф з 5-денним синком Майком і її донька Юджін Кимлі із новонародженою донькою Мікі Енн. Журналіст, який відвідав їх у тій кімнаті, пише, що застав він там: двох матерів, двох доньок, сина, брата, сестру, племінницю (сестрінку), дядька (вуйка), бабусю і внучку.

● **Два бандити,** вдаючи продавців цитрин, ввійшли до мешкання 44-річної Анни Голдстейн у Брукліні і зажадали грошей та дорогоцінностей. Жінка почала кричати. Бандити кілька разів її вдарили і втекли, залишивши кіш із цитринами. Кіш та овочі коштують коло $15.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Доповідь Миколи Лебедя,** ген. секретаря закордонних справ УГВР, на тему „Актуальні справи української політики" відбулася в суботу, дня 21-го березня ц. р. в залі Горожанського Клюбу у Филаделфії заходом місцевого Відділу „Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України". Заналізувавши ситуацію на українському внутрішньому фронті і ствердивши важливість української проблеми в міжнародному житті, доповідач висловився у висновках за конечністю вивчення основних принципів визвольної політики, припинення внутрішніх спорів й узгіднення українських виступів на зовнішньому відтинку. Після доповіді відбулася річева дискусія.

● **Авторський Вечір Ірини Шуварської,** української поетки, авторки нововиданої збірки поезій „Співуче світло", відбудеться в суботу, дня 28-го березня 1959 р. о 8-ій год. вечора в домівці 64-го Відділу СУА в Ню Йорку (Народний Дім, кімн. ч. 31). Гостям раді.

● **Обговорення малярської виставки С. Кіндзерявого - Пастухова** відбудеться в п'ятницю, дня 28-го березня ц. р., під час щотижневого вечора в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. В обговоренні візьмуть участь: Антін Малюца, Любомир Кузьма і Василь Барка. Початок о год. 8-ій вечора.

● **Змагання двох репрезентаційних українських дружин** „України", Торонто, і филаделфійського „Тризуба" відбудуться в неділю, 29-го березня ц. р. у Филаделфії на грищі при 29 і Клирфілд вул., о год. 3-ій по полудні — у складі усіх передових дружин виступлять наші найкращі змагуни, як Зенон Снилик, американський олімпієць, три репрезентанти Канади, а саме Остап Стецьків, Володимир Закалужний і Михайло Береза та Юрій Кулішенко, Володимир Куденко, Володимир Чижович, Олесь Чайка, Сильвестер Чернявський й інші. В суботу, 28-го березня ц. р., о год. 3-ій по пол. на грищі Зерега Овал в Ню Йорку відбудуться заходом „Тризубу" міжнародні змагання між „Україною" Канада і „Гакоагом" ЗДА.

У СВІТІ

● **В Атенах** кожний з провідників політичних партій запобігає перед генералом Ґеорґом Ґрівасом, запрошує вступити до своєї партії і кандидувати від неї в найближчих парляментарних виборах. Підвищений в останніх днях до генеральського ступня, полковник Ґрівас протягом 4-ох років був керівником революційного підпілля на Кипрі і користується тепер величезною популярністю серед греків. Він відкидає всі пропозиції і заявляє, що взагалі не братиме участи в політичному житті.

● **У Токіо** офіційно оприлюднено, що 1,070 осіб буде запрошено на весілля наступника престолу князя Акіґіто, яке відбудеться 10 квітня ц. р. Між запрошеними є американка Єлисавета Ґрей Вайнінґ з Филаделфії, виховниця князя в його дитячих роках.

● **Міхаїл Суслов,** член совєтської панівної кліки, що був гостем англійських соціялістів, зайшов у Манчестері до дому одного робітника, подарував його доньці московську ляльку і побачивши в клітці папугу, спитав, які слова вимовляє цей птах. Почувши, що жадних слів цей птах не знає, Суслов порадив: „Навчіть його першого слова — мир". Суслов — найвидатніший сучасний теоретик комуністичної доктрини згідно з якою всі шляхи добрі, що ведуть до опанування світу комунізмом, а найкращий шлях — насильства, підривної акції, авантюр і війни.

● **У Женеві** відбувається конференція представників 30-ох держав, присвячена проблемі „бездержавних". Існує тенденція прийняти постанову, за якою ніяка держава не мала б права позбавляти громадянства людей, поки вони не матимуть змоги набути інше громадянство, і водночас не мала б права будь-кому накидати громадянства насильно.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25
В Джерзі Сіті і закордоном:		Jersey City and Foreign Rates:	
На рік	$14.00	One year	$14.00
На пів року	7.50	Six months	7.50
На три місяці	4.00	Three months	4.00

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО ЦІМ І ПО ТІМ БОЦІ БЕРЛІНСЬКОЇ БАРИКАДИ

У зв'язку з Берлінською кризою і сполученою з нею небезпекою вибуху нової великої війни, у звідомленнях з засідань конґресових комісій та в статтях військових фахівців появилося багато різних даних про стан військ обох таборів у безпосередньо заторкненому стратегічному обширі. Тому, що ні західні альянти, ні тим паче Совєти та їх сателіти не оприлюднюють даних про стан своїх збройних сил, преса може оперувати тільки тими цифрами, що їх подають західні чинники на підставі інформацій розвідок. Ось тому ці дані неодностайні, і, буває, навіть в тому самому американському часописі можна зустріти щораз інші твердження.

Але, почавши від президента Айзенгавера, секретаря оборони Ніла МекЕлроя та шефа Армії Максвелла Тейлора, а кінчаючи на газетних кореспондентах західньо-европейських столиць, всі погоджуються в тому, що совєтсько-сателітна суходільна армія в Европі на багато перевищує армію західніх альянтів. Спеціяльно щодо західнього Берліну: що значить тих 2,000 американських вояків, які минулої суботи дефілювали в тому місті перед генералом Генрі I. Годсом, який 31 ц. м. відходить у стан спочинку?! Стаціонує там кругло 10,000 американських, англійських і французьких вояків, а деякі джерела подають „аж" на 14,000. Але ж західній Берлін оточений східньо-німецькою територією, на якій — за твердженням Генсона В. Болдвіна в „НЙТаймсі" з останньої неділі — совєтські збройні сили (суходільна армія, летунство і поліція) нараховують до 425,000 вояків. До озброєння совєтського війська належать танки всіх трьох типів, легкі, середні й важкі, включно з новими 53-тонновими, як також різнородна артилерія і ракетні з'єднання, що можуть вистрелювати стрільна з т. зв. атомовими головками. На терені Східньої Німеччини знаходиться теж 800 совєтських воєнних літаків різного типу. До того приходить 80-110 тисяч східньо-німецького комуністичного війська і сорок до п'ятдесят тисяч парамілітарної сх.-нім. поліції. Тому названий фахівець твердить, що „комуністичні сили Східньої Німеччини здатні, без додаткових підкріплень чи приготувань, розторощити західні маленькі збройні сили в Берліні, заблькувати суходільні шляхи доступу до того міста, ба навіть діяти, як зосередження сил, на мостовому причілку для виступу широким фронтом проти Заходу".

Нічого дивуватись, що конґресмени й сенатори затривожились і домагалися від представників Адміністрації ближчих пояснень. На засіданні Комісії для закордонних справ у Палаті Репрезентантів в суботу минулого тижня конґресмен Вейн Л. Гайс, демократ з Огайо, стурбовано поставив просте і логічне питання: навіщо було Америці витрачати за останні роки астрономічні суми грошей на озброювання союзників в Европі, коли сьогодні 21-22 дивізії західніх альянтів стоять проти 175 совєтських? Бо Совєти — читаємо — мають під зброєю 130 дивізій, а сателіти, озброєні совєтськими протекторами, — 45. На випадок війни Совєти, мовляв, протягом перших чотирьох тижнів можуть поставити на ноги 300 дивізій. Проти них стоять 5 американських дивізій у Західній Німеччині, неповних і ослаблених 4 англійські дивізії, дві неповні французькі, дві неповні бельгійські та невеличка канадійська частина. Ця цифра трохи підвищиться, коли врахувати західньо-німецьке військо, яке все ще є в стадії організації. Все це разом далеко не досягає цифри 96 дивізій, що їх визнано за мінімум, потрібний для оборони Західньої Европи проти Совєтів, тоді, коли головним командантом збройних сил НАТО був ген. Д. Д. Айзенгавер.

Це проблема не тільки військова. Вона стосується також психіки демократичних народів Заходу та їх підходу до найповажніших справ власної фізичної екзистенції. Сліпе задивлення в мир і глибоке переконання, що „війни все одно не буде", ці настрої американського громадянства проявляються між іншим у такому факті, що в обширі, на якому стаціонує в Европі 7-ма армія ЗДА, наче куля, прив'язана до її ноги, перебуває кругло 150,000 членів родин та інших 12,000 американських громадян. Половина американських збройних сил у Німеччині є в постійному стані поготівля, щоб буквально за півгодини після проголошення алярму стояти під зброєю. Тільки 15% військовиків і військових службовців можуть трохи далі віддалятися від місць своєї служби. Але ясно, що, на випадок совєтської аґресії, ця армія зайвих цивільних осіб в Европі становила б поважну проблему для комунікації і для моралі вояцтва.

Легковаження совєтської небезпеки завжди загрожує катастрофою. Останній час усвідомити цю правду.

Любомир О. Ортинський

КУБА ЗБЛИЗЬКА

(2)

Фідель Кастро, „ґалічмен", коли брати до уваги походження його батька, уродженця еспанської Галісії, здобув перемогу на Кубі завдяки піддержці мас, передусім у східніх провінціях країни. Навколо його особи вже постав міт людини Провидіння, а його довгі й патетичні промови, в яких він обіцяє ущасливити кубинський народ, мають ще кредит. Проте, його майбутнє узалежнене від успішности чи невдачі реформ, які, до речі, є потрібні і які він саме запроваджує. Одною з найважливіших є аграрна реформа.

Трактори декорують Гавану

Побіч молодечих борід партизанів впадає в око відвідувача столиці друге небуденне явище — трактори й інші сільсько-господарські машини. Вони стоять або на пішоходах або у вітринах, уфундовані дотичними фірмами на заклик уряду допомогти придбати потрібне для змодернізування сільського господарства знаряддя. Ці трактори будуть розподілені поміж сільсько-господарськими кооперативами чи своєрідними радгоспами, що постануть з розпарцельованих лятифундій, передусім у східніх провінціях. Контроля над цими майбутніми фармами застережена за державою. Як буде виглядати на практиці ця нова система ще невідомо. Ще не висохла фарба на декреті, що впровадив цю реформу, і ще є багато труднощі, які треба побороти. Найбільші з них — це нехіть до агрикультури і втеча сільського населення до міст; невміння орудувати модерними машинами, і нарешті труднощі, звязані з культивізацією кубинських „цілинних" земель.

„Без панів і пролетарів"

Такий клич кинув Кастро у своїй останній програмовій промові 16 березня, і, як сильветку майбутнього соціяльно-економічного порядку, накреслив одноклясове суспільство середньої верстви. Для реалізації цього пляну він хоче прикоротити економічну експансію на Кубі деяких американських фірм та концернів і створити власну промисловість. Її, до речі, тепер майже нема, і ринок пересичений американським товаром.

Друга справа, що для індустріялізації країни не вистачає ще хотіння, ще треба об'єктивних умов, передусім достатньо великого рентовного ринку збуту. Виглядає, що цей плян ще далекий до реалізації. За винятком хіба фільмової продукції, яку рішено організувати на нічному засіданні з 17 на 18 березня. Як перший фільм намічено накрутити перебіг останньої революції. На таке поспішне рішення вплинули, мабуть, вістки, що в Голлівуді вже є готовий сценарій на цю тему і що незабаром приступлять до його реалізування.

Тільки п'ять годин лету

Є ще багато проблем, які гурмляться навколо нового уряду. Йому не бракує ентузіязму і підтримки мас. Вже не так просто з капіталом, який ще „бокує" і з нехіттю пристосовується до нових умов. Підтримка ж мас, до того ще темпераментних кубинців — доволі химерна справа. Але, крім економічно-соціяльних проблем, існують ще внутрішні дисонанси серед колишніх противників Батісти.

„Рух 26 липня", очолений Кастром, не був одинокий, що боровся з диктатурою Батісти. Ще була студентська організація, що 13 березня 1958 р. вчинила одчайдушний напад на президентський палац і зазнала при цьому великих жертв включно з смертю свого провідника. Від дати цього нападу й походить назва руху „13 березня". Є ще дві інші націоналістичні організації, теж активні в поборюванні Батісти, які пасуть тепер задніх, бо владу перебрали діячі „26 липня". Це, очевидно, не впливає добре на їх самопочуття.

Неясно ще цілком, яке становище займе уряд до міжнародної політики, чи не піддасться тискові комуністів, які сьогодні почувають себе співпереможцями і здобувають впливи. А це вже проблема, що має міжнародній засяг. Вже хоча б тому, що з Гавани до нюйоркського летунського порту всього 5 годин лету...

ФРАНКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІЯЛОГ

Париж. — Американські урядові кола й прилюдна опінія дуже позитивно зареаґувала на прихід де Голя до влади. През. Айзенгавер вислав теплі привітання з цієї нагоди і потім, коли де Голя обрано президентом. Хто не любить, коли його хвалять, коли виявляють пошану та признання? Зокрема ж це люблять французи, які останніми десятиліттями не могли нарікати на співмірність між своїми амбіціями й можливостями, між своїм славним минулим і певною слабістю в сучасному. Вони признавали, що Франція — „хвора людина Европи", але не любили, коли їм це хтось пригадував.

Від того часу їхнє відношення до американців змінилося на краще. Нехай американські читачі вибачать, але мушу сказати, що в Европі американців не люблять. І без меґальоманії можу сказати, що в Парижі одинокий гарячий симпатик американців — це Ваш дописувач... Але після виявів прихильности Америки до де Голя появилась конкуренція. І з цього є різні наслідки. Вив'язався свого роду франко-американський діялог, що часом переходить в дует.

Правда, тільки часом.

Дуетом ми назвали б тільки тверду поставу обох держав у справі Берліну. Якщо досі справді вся французька преса гостро критикувала Дж. Ф. Доллеса за його „політику мертвої точки" у відношенні до Москви, то тепер раптом всі хвалять його, а міністер закордонних справ Франції заявив, що що б не було, а уряду Східньої Німеччини Франція не визнає. Повна співзвучність з недужим державним секретарем ЗДА!

Але, як ми казали, дует виходить тільки часом. Здебільша почування виявляються в діялозі, чи краще сказати — в перекликанні.

Ось візьмімо для прикладу справи Атлантійського Союзу. Досі Франція вважала його за найбільше досягнення західньої повоєнної політики. За таке досягнення вона вважає НАТО і тепер, лише пробує перекликатися з Америкою. Один часопис виразно писав: Америка, не зважаючи на те, що є не лише членом, але й остоєю Атлантійського Союзу, хоче і має свою незалежну політику. Чому б не могли так само робити й ми? А тому ген. де Ґоль заявив, що французька воєнна фльота в Середземному морі не підлягатиме, на випадок війни, союзному командуванню.

Англійці на таку заяву лише зідхнули: „Сорі". Америка зареаґувала дуже спокійно: кілька десятків тисяч тонн французької фльоти не грають великої ролі, тож нехай цією справою займається Рада Союзу. Французи прийняли цю поставу з великим вдоволенням. Впливовий щоденник з цього приводу писав: що б не казала на цю тему американська преса, але урядові кола не приховують свого вдоволення з того, що Франція у відношенні незалежности своєї політики пішла шляхом Америки...

Якщо при всій співзвучності Франція залишається вповні самостійною в політичній ділянці, якщо останнім часом вона навіть відмовилась від пропозиції американських банків прийти з допомогою, то тим більше залишається вона самостійною в своїх звичках і побуті, вважаючи цю ділянку рішуче за досконалу. І тут характеристичний діялог одного тижневика з типово американською книжкою.

Справді бо американець Рей Джозеф написав типово американську книжку, що саме вийшла у французькому перекладі: „Як виграти годину часу денно?"

Французи не є китайці, але їхнє ставлення до часу зовсім не американське. Типова заява французького бизнесмена бринить так: „Ви хочете, щоб я розгортав своє підприємство, аж поки воно стане американським трестом, в якому я стану директором з боляком в шлунку?" Діло бо в тому, що французькою національною недугою є недуга печінки, а боляк в шлунку зовсім зайва річ, навіть тоді, коли до цього доходять, як додаток, сотки тисяч долярів.

Дуже популярний у Франції такий анекдот:

На Формозу до Чіянґ Кайшека прибула французька місія. З летовища місія поїхала новісінькою американською машиною, яку провадив американський шофер. По страшних вибоях дороги шофер мчав зі швидкістю переслідуваного вбивцями. Прибувши під будинок міністерства, він глянув на годинник і з гордістю заявив: „Сьогодні я виграв п'ять хвилин!"

На це китайський міністер:

— Дуже добре, але що ти тепер зробиш з тими п'ятьма хвилинами?

В дусі цієї мудрости французький журналіст дискутує з Джозефом. Він просто неделікатний, коли розглядає питання: як витратити ту виграну, за порадами Джозефа, годину? 1. палити викуплені примірники книги Джозефа, 2. читати по 30 сторінок цієї книги і т. п.

Але французький автор робить цінні доповнення до порад Джозефа на тему — як виграти годину часу денно. Між ними:

— Їсти вечерю в театрі або в кіні; цілувати дружину з відкритими очима й одночасно читати часопис; їсти на підлозі й пальцями, щоб заощадити час на накривання столу й миття посуду; ходити з маскою на обличчі, щоб не вітатися з знайомими й не витрачати час на розмови; лягати спати й брати душ, не роздягаючись, і т. п. Є між порадами й типово французькі, настільки типові, що їх не легко прикласти до людей іншої національности. Наприклад: погодити свою дружину зі своєю метресою, щоб заощадити час на окремі зустрічі...

До поради Джозефа замовити собі годинник, що мав би на цифербляті 13 годин замість 12, француз додає: віддавати своїх дітей відразу по народженні до ясел.

Деякі поради, без іронії, доволі практичні. Чому б, наприклад, і справді не можна було одночасно чистити однією рукою зуби, а другою черевики? Чому б не зробити собі такого смичка, якщо ви граєте на скрипці, щоб водячи ним по струнах, можна одночасно малювати його кінцем? Чому б жінки не могли, розвішуючи білизну на шнурках, вправляти клясичного балету? Вояк, віддаючи почесть крісом, міг би тією ж рукою, що підтримує кріс, обіймати дівчину.

Остання порада доволі актуальна: набираючи число телефону вказівним пальцем однієї руки, можна використати той же палець руки, що тримає слухавку, для... колупання в носі.

Рішуче — франко-американський діялог є будуючий і повчальний. А при всіх клопотах народів та одиниць — і відпружуючий. Тому ми його й взяли за тему допису.

О. Д-вич

ПРИСМЕРК ТЕЛЕГРАФУ

У зв'язку з недавнім „припадковим" ушкодженням совєтським рибальським кораблем сполучень поміж американським континентом і Европою деякі публіцисти пригадали населенню ЗДА славне минуле і невеселе майбутнє телеграфу, не того міжнародного, що в безоднях океанів, але того домашнього, на терені нашої країни. В добі електрону старі телеграфічні сполучення поступово й невблаганно переходять до музею, стають романтичним спогадом, реквізитом минулого століття.

На думку фахівців, ця сумна прогноза стосується в першій мірі до найбільш заслуженої і найстаршої телеграфічної аґенції в ЗДА, відомої під назвою „Вестерн Юньйон", яка вже стоїть над берегом фінансової загибелі. Лише завдяки наглій, безприкладній в історі ЗДА допомозі Конґресу врятовано на деякий час цю приватну компанію від повної катастрофи. Це тому, що засяг і дії цієї аґенції зазублюються з публічним добром, а частинно й з безпекою держави.

Але фінансова опіка федерального уряду над „Вестерн Юньйоном" не може тягнутись в безконечність. Минулого року Конґрес повідомив, що він має „поважні застереження та сумніви щодо того, чи будь-яка державна програма може врятувати „Вестерн Юньйон" без радикальної зміни й допомоги від її правних власників". Значить, рятуйтеся самі, якщо хочете далі існувати... Таку пораду-пересторогу передав Конґрес для „Вестерн Юньйону" через Федеральну Комунікаційну Комісію, що контролює радіо, телевізію та всі галузі новітньої комунікації.

Історія „Вестерн Юньйону" — це в деякій мірі історія ЗДА, їх піонерських часів, розбудови промислу, індустрії, техніки та культури. Без сітки телеграфічних дротів тієї компанії, що й сьогодні тягнуться в безконечність по правій стороні (такий старий закон!) залізничих ліній — була б неможлива стара комунікаційна система залізниць, які, до речі, останнім часом поділяють невеселу долю товаришки своєї давньої слави, „Вестерн Юньйону"... Майбутнє нашої країни — в зовсім нових формах транспорту та комунікації. Авта і автобуси на землі, в повітрі літаки, а за деякий час — ракетні, суперсонічні чи ще які інші літальні апарати — уб'ють дорешти стару й шановану ґенераціями „прабабку", залізничу транспортацію. Бо „все йде, все минає"...

Минуле „Вестерн Юньйону" сповите леґендами, оспіване поетами, композиторами, змальоване малярами старої доби. Телеграфом широко користувались американські армії під час Громадянської війни, однаково північні „єнкі", як і південні „ребелянти". Одні лише „єнкі" протягнули були 15 тисяч миль телеграфічної сполуки для своїх оперативних цілей. При цьому одна сторона перекрадалася глибоко в запілля другої, щоб ушкоджувати сполуку або підслухувати воєнні накази ворога. Як кажуть історики, південні сили тому, між іншим, програли у користь Півночі, що перші надавали свої військові накази звичайною абеткою, легкою до розшифрування ворогом, а „єнкі" уживали для цього шифр, кодову методу...

Знавці американської минувшини донедавна припускали, що батьком „Вестерн Юньйону" був славний винахідник Семюел Ф. Б. Морз, винахідник телеграфу. Хоча „В. Ю." від зарання свого існування користувався славним винаходом Морза, ним самим негайно опатентованим, нові досліди стверджують, що цей винахідник стояв набоці під час народжування „Вестерн Юньйону". Морз зробив своє епохальне відкриття в 1830 році, і вже в 1850 р. існувало п'ятдесят малих телеграфічних аґенцій, що сіткою дротового телеграфу злучили майже всі тодішні великі міста у ЗДА. У 1846 році Р. Е. Вермонт удосконалив систему Морза, завівши замість точок та рисок на паперовій стрічці букви та числа, що їх вистукували електричні апарати. Варто пригадати, що Морз, висилаючи на віддаль першу свою телеграму, ужив тексту із св. Письма з такою інтродукцією: „Читайте це, що сам Господь написав"... Пізніший телеграфічний велетень, компанія під назвою „Вестерн Юньйон" постала в 1856 році, в результаті об'єднання ряду телеграфічних компаній, зокрема ж найбільшої з-поміж них, „Ню Йорк і Міссіссіпі Телеграф".

Дальше було як у казці: одна за одною малі приватні телеграфічні компанії по Пацифік і Мехіканську затоку падали у фінансові сіті „Вестерн Юньйону". До того ж „Вестерн Юньйон" уклав угоду майже з усіма залізницями того часу, і таким чином уздовж безконечних залізничих шляхів — паралельно до залізничих рейок — пішли телеграфічні дроти. В рухливих залізничих стаціях знаходили свої приміщення канцелярії „В. Ю." для широкого вжитку публіки, як єдині контакти приватного й бизнесового життя.

Та лихо не спало. Геніяльний винахідник Александер Ґрегем Белл дає Америці (і світові) свій чудовий винахід — телефон. У 1877 році він пропонує потентатам „Вестерн Юньйону" продати свій патент за сто тисяч долярів. Власники „В. Ю." відхиляють його пропозицію, як надто високу і „зайву" для їхнього бизнесу. Ця кардинальна помилка мала для „В. Ю." катастрофальні наслідки! Телефоном зацікавився славний Тома Едісон, винахідник електричної жарівки, який взявся популяризувати та вдосконалювати на свій лад розмову дротами, але „живу", дійсну — людини з людиною. Власники „В. Ю.", щоб спаралізувати дії нового конкурента, почали також уживати на своїх дротах-лініях, для комерційних цілей — „живу" розмову на далеку віддаль, але недовго. Белл передає справу до суду, який ухвалює: „Вестерн Юньйон" залишається далі на своїх старих („німих") методах комунікації, а взаміну за це „Белл Компані" перестане користуватися методами „Вестерн Юньйону", значить перейде виключно на шляхи живого, мовного контакту — для своїх комерційних цілей. Але недовго потривав мир поміж обидвома велетнями. Вже в 1885 році „Белл Компані" організує ніби зовсім окрему, „незалежну" від свого капіталу, конкуренційну телеграфічну аґенцію, під назвою „Америкен Телефон енд Телеграф Компані", яка існує й посьогодні і є смертельним ворогом „Вестерн Юньйону". Це тому, що полем фінансових операцій цього старого суперника „В. Ю." є не лише перестарілий телеграф, але й все ще молодий, дуже популярний та надійний на довгі літа — телефон! Конкурент „В. Ю." зразу станув на дві ноги, тоді як „Вестерн Юньйон" лише на одній нозі тягне свій історичний віз. Тепер він на наших очах никіє.

Друга світова війна на деякий час піднесла була фінанси „В. Ю.", бо тоді знову широко стали користуватися телеграфом. Тоді сама поява посланця з телеграмою в руці була тривожною вісткою для родин вояків, що билися на різних фронтах. Також пізніші воєнні дії в Кореї піднесли прибутки „В. Ю.". Але вже в першому році після закінчення другої світової війни ця аґенція зазнала втрат на одинадцять мільйонів долярів! Тепер керівники „В. Ю." стоять перед дилемою: модернізувати свої технічні влаштування або — ліквідуватись. Як дошку рятунку, передбачено такі інновації: масову ліквідацію перестарілих улаштувань, продаж старих будинків, драстичну редукцію персоналу, а впарі з тим повну автоматизацію служби.

В 15-ох великих містах ЗДА вже існують супермодерні електронічні центри автоматичної, дешевої обслуги клієнтів. Для бизнесового світу вже інсталюють штудерні „факсіміле"-апарати, що за кілька секунд пересилатимуть відбитки документів листів, табель. Чи всі ці заходи врятують від загибелі „Вестерн Юньйон" — покаже майбутнє. А покищо на заржавілих дротах її славних колись ліній вздовж залізничих колій хори небесної пташні перекликаються безжурно, як за „добрих, старих часів"...

М. О.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

С. Риндик

АМАЗОНКА

(Оповідання А. Д.)

(3)

Але вранці другого дня я знов був під переліском, разом із сопілкою... Аналізуючи те, що відбулося попереднього дня, я добре зрозумів, що їхати знову до переліска і знов проробляти вчорашнє лицедійство — значило б виставляти себе на сміх і викликати на устах амазонки не усміх, а зневажливу міну, бо це було б цілком ясно, чого я туди внадився. Та ця аналіза була безсильна й не вдержала мене. Показалося, що я чоловік досить слабкого характеру.

Почалося так само, як попереднього дня. А потім настала зміна. Як я не раз уже зауважив, жінки якісь практичніші, ніж ми. Прагматичніші. Вони фактами орудують, а не ідеями. Під'їхавши до переліска, амазонка без жадного роздумування і аналізування спинила коня, зіскочила, покликала Франца Йосипа, передала йому білана, а сама, усміхаючись, направилась до мене...

Я скочив на ноги, зняв бриля і глибоко вклонився.

— Я хочу тільки побачити, на чому ви оце граєте, — підійшовши ближче, сказала мені грудним альтом, оздобленим приязною усмішкою. — якийсь дуже симпатичний голос.

Говорила московською мовою, але було пізнати, що не московка.

Я мовчки подав їй сопілку. Амазонка оглянула її.

— Як воно називається?

— По-нашому сопілка, а по-московському, здається, свірель, але чи це той самий інструмент, я не знаю.

— Вчора ви грали якусь дуже оригінальну мелодію. Вона мені сподобалась. І я хотіла заграти її на фортепіяно, але не виходить.

Як бачите, амазонка не уявляла собі, що простий парубок не розуміє таких слів, як „оригінальний", „мелодія" та „фортепіяно".

— Заграйте мені ще раз. Тільки те, що грали вчора, бо сьогодні ви грали щось інше. Можна? Але присядьте, — і сама сіла.

Я присів.

Моя сопілка пустила кілька контрольних тонів, а потім заговорила:

Пригадай собі,
Яка я була красна!
Ти в полі косив,
Я тобі коня пасла...

Я грав і грав. Добре грав. Сам чув це. І дівчина. Бувають моменти, коли... коли... але ліпше стримаюсь від лірики.

Програвши кілька куплетів, я замовк.

Амазонка замислилась... А потім витягнула з грудної кишені шматочок паперу і олівець. На папері були записані ноти пісні. Дівчина вибрала гаму сі-бемоль і мі-бемоль. Попросила мене ще раз заграти, тільки помаліше. Я переграв помалу ще раз. Вислухавши мелодію, вона стиснула плечима...

Я простягнув руку по папірчик.

Вона подивилась на мене... і подала.

Дивлячись у ноти, я тихо проспівав пісню.

— Добре записано, — кажу їй, — тільки отут і тут мі-бемолі треба відкинути, — і подазав пальцем на ті місця.

Дівчина видивилась на мене.

— Ви музикант?

— Ні, не музикант.

— А звідки ви знаєте ноти?

— Трохи з народної школи, а трохи... — і я запнувся.

— А трохи?

Дівчина подивилась на мене такими дитячо-чистими очима, що я втратив усяку здібність щось перед нею скривати.

— А трохи з фізики, — сказав притишеним голосом.

— З фізики? — перепитала, вкрай здивована.

— Так, з фізики...

Амазонка розгубилася.

— Хто ви?

— Антін Деревич.

— Ні, ні, ви мене не зрозуміли. Я хотіла спитатися... — а тут і вона запнулася.

— До якого стану я належу?

— Ні, ні, до того мені нема жадного діла. Мене тільки дивує, що... Вибачте, а звідки та фізика у вас?

— Вчився в школі.

— В народній школі фізика?!

Далі я вже не міг лицедійствувати.

— Дуже прошу ласкаво вибачити мені. Я вчився в гімназії, а потім в університеті.

— В університеті?

— Так, у київськім. Святого Володимира. Фізико-математичний факультет.

— А як тоді пояснити оце? — і вона показала рукою на мою одежу і на коня.

Стало ясно, що дальша гра була б негідним хлоп'яцтвом, і я признався їй в усьому. Оповів про все, що ви вже знаєте. Сказав, що іншого способу побачити її не мав, і дуже просив вибачити, що дозволив собі таку маскараду.

Амазонка дивилась на мене веселими очима. Це мене дуже підбадьорило, і я навіть відважився сказати слово в своє оправдання:

— По правді кажучи, у тому, що я зробив, нема великого гріха: ані в тому, що я так одягнувся, ані в тому, що на сопілку граю, ані в тому, що коні пасу. А вже найменше в тому, що хотів вас побачити. І не моя вина, що сопілка вам сподобалась.

Амазонка засміялась.

— А чому ви говорите про вину? Я вам нічого такого не сказала.

— Бо вийшло, наче якийсь водевіль.

— Але дуже романтичний. І, здається, наскрізь оригінальний. За це вам належиться признання. — І знову засміялась.

Я був щасливий і не знав, що сказати.

— А воно добре, що так трапилося. Я матиму можливість познайомитись з вашою народною музикою. Вона мені дуже сподобалась. Багато своєрідности в ній і свіжости. Тільки треба подумати, як це зробити.

— Можете розпоряджатися мною як хочете, — сказав я.

— Дуже дякую вам. Я обдумаю. Будете завтра тут?

— Як хочете, то щодня!

— Дякую.

Подала мені руку і відійшла.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дитяча забава та виступ танцювальної групи проф. Голубовської

Кожному відомо, що найважливішою проблемою в житті народу — це виховання дітей, грядущого покоління. Всі культурні народи ставлять згадану проблему на перше місце, бо тільки тоді вони дають правдиві основи для правильного розвитку своєї нації. Згадану проблему розуміє як слід культурне українсько - американське громадянство, а з ним наша українська спільнота в Найстовні. На тому терені існує р'яд українсько - американських молодечих згуртувань, серед яких на осібну увагу й признання заслуговує школа українознавства, зорганізована при парафії Цар'я Христа, під проводом о. прот. П. Шиманського. Він завдяки своїм здібностям та гуманітарному успосібленню, зумів згуртувати коло себе більше як 150 дітей, добірний склад учителів та Шкільний Батьківський Комітет. І тому згадана школа має гарні успіхи, являється стабільною інституцією, здібною розвивати всебічну діяльність, тільки шкода, що немає доброго приміщення. За час свого існування управа школи не обмежувалась до самого навчання, але й улаштовувала р'яд успішних імпрез, таким чином утримує також живий зв'язок з громадянством.

15-го лютого 1959 р. згадана школа зорганізувала діточу забаву. Приглядаючись тій забаві, та дбайливій поставі батьків, ми мимохіть линули думкою у рідний край, бо пригадувалися нам минулі юні дні, а серце кріпилось надією. Можна без сумніву ствердити, що та діточа забава мала для дітей велику моральну вартістя. До успіху забави причинилася п-і проф. І. Голубовська, яка провадить школу мистецького, балетного й народних танків у Ню Йорку, Нюарку й Филаделфії. Група її учнів з Филаделфії, діти у віці від 6 — 12літ, у прекрасних одностроях, вивели ряд танків, приковуючи увагу всіх присутніх, а головно дітвори. З успіхом і дисципліною учні проф. Голубовської продемонстрували привітальний марш герольдів і гопак, а група заавансовних відтанцювала танок сніжинок і нгелів. Люба Капій й Ольга Дмитрів гарно відтанцювали подільський козачок. На осібне признання заслуговує Ляля Матла, яка з технічним виробленням та мистецьким чуттям відтанцювала танок „Верховина". Забава залишила у дітей гарне враження та задоволення. Це направду мудрий засіб для удержання дітей у своєму середовищі й культурі.

Управа школи та місцеве громадянство жалує, що в між часі звідси виїхав один з учителів, наш відомий громадський діяч, п. Василь Чередарчук, який власне був ініціятором тої забави, й не побачив її успіху. Проф. Чередарчук переїхав на постійний побут до Шикаґо.

Мені приємно, що від Управи школи й Шкільного Батьківського Комітету можу зложити подяку усім нашим паням, які чимнебудь причинилися до тієї успішної діточої імпрези.

М. Диміцький

Українці Шикаґо будують нову школу

В середу, 11-го березня о год. 8-ій вечором, в школі св. Миколая, відбулись Збори Батьків, яких діти ходять до тієї школи. Справа була досить важна і, мабуть тому, стягнула рекордово велике число людей, бо понад 350 батьків і матерей.

Програма Зборів складалася з трьох головних точок: 1) Реферату д-ра М. Харкевича на тему „Емоціональні проблеми дітей шкільного віку"; 2) Звіту голови Учительсько - Батьківського Комітету з конференції католицьких шкіл цілого Шикаґа і справи 3) дальшої розбудови нової школи, що реферував інж. архітект Ярослав Романюк.

Реферат д-ра М. Харкевича був цінний. Такі реферати повинні відбуватися частіше. Напевно неодна дитина буде дивуватись, чому батько або мати, вернувшись зі Зборів Батьківського Комітету, змінилися: стали строгіщими або лагіднішими. Вірю, що багато „візьмуться" за своїх дітей. Мусимо знати і те, що часом діти „виховують" батьків.

Зі звіту голови Б. У. К. інж. Дмитра Григорчука, який був на конференції Батьківських Комітетів Католицьких Шкіл нашого міста, присутні довідалися, що українська школа св. Миколая в Шикаґо є в перших рядах тих шкіл, які ведуть молодь ко кращого завтра.-

В третій і найважнішій точці інж. архітект Я. Романюк начеркнув декілька плянів, де і як добудувати ще яких 6 — 8 кляс. Справа є досить складна тому, що нема відповідного місця під будову школи. Між школами, які вже є, осталось ще по клаптикові вільного місця, але це не вистарчає під будову стількох кляс, скільки є потрібно.

В цьому місці почалась дискусія. Слово забирали п.п. Струць, Головатий, Питель, Янчишин, Скробач і багато інших. Одні вважали за відповідне так, інші інакше. Щоб не витрачувати часу, інж. Янчишин і пан Скробач поставили внесок, який звучав: „Створити Комітет із будівничих фахівців, покликати до життя Комітет, який вибудував вже одну школу, звернутись до Т-ва Українських Інженерів, щоб виготовили декілька плянів будови нової школи. По виготовленню плянів скликати засідання К[illegible] мітетів, вибрати найвідпов[illegible] ніший плян, віддати його [illegible] одобрення, опісля склика[illegible] Збори всіх парохіян св. М[illegible] колая, представити справ[illegible] найвиразнішому виді і бр[illegible] ся за будову нової школи".

Голова У. Б. Комітету [illegible] Григорчук дав внесок пі[illegible] лосування. Виявилося, щ[illegible] хто тільки був на залі, хо[illegible] нової школи, бо не бул[illegible] одної особи, яка піднес[illegible] руку проти. Чути було ті[illegible] шепіт, мовляв: „Щоб [illegible] скорше ту школу зачи[illegible] будувати".

Українська Громада не [illegible] ки в Шикаґо, ле і в [illegible] Америці збагатиться на щ[illegible] ну кузню, в якій будуть к[illegible] ти та гартувати серця укр[illegible] ських діточок до своїх зв[illegible] ів та всього, що рідн[illegible] заступиме.

Володимир Івасют
секретар УБК

З діяльности Об'єднання Української Кооперації (ТУК)

Товариство Української Кооперації (ТУК) в Ню Йорку об'єднує всі види українських кооператив а це кредитові, споживчі, видавничі та інші і Т-во Українських Кооператорів на терені ЗДА, яке основано недавно, бо тіль[illegible] 1957 році.

28-го лютого 1959 р. в[illegible] лися Загальні Збори при[illegible] сті делеґатів об'єднаних [illegible] ператив. На них були об[illegible] рювано всі важні справи, [illegible] зані з організацією та ро[illegible] довою коопертивних уста[illegible] на терені ЗДА та зв'язкі[illegible] кооперативними установам[illegible] Канаді.

Наради відбувалися се[illegible] дуже приязної атмосфери [illegible] були на високому рівні. [illegible] Ради Директорів входять п[illegible] І. Шепарович (Ню Йорк) [illegible] голова; інж. А. Артимови[illegible] (Шикаґо); Н. Бакович (Н[illegible] Йорк); А. Бук (Джерзі Сиґі); інж. І. Гурик (Ню Йорк); д-р А. Карапінка (Нюарк); В. Кузик (Честер); інж. А. Мілянич (Дітройт); д-р Р. Олесницький (Ню Йорк); д-р В. Пушкар (Филаделфія); інж. Б. Рак (Ню Йорк); інж. Р. Раковський (Ню Йорк); Н. Стельмах (Балтіморе); П. Червоняк (Ню Йорк); В. Чопик (Ню Йорк).

В минулому році переведено інтервенцію в директора Федерального Бюра Кредитових Кооператив в Вашингтоні Ґамона в справі чартерів для новоосновавих кооператив в Гартфорді, Нюарку і Пассейку. Інтервенція покищо не принесла бажаних успіхів, бо Федеральне Бюро не дуже то приязно поставилось до цієї справи, хоч існуючі наші кредитові кооперативи виказують великий розвиток. Відбуто цілий ряд організаційних поїздок до Торонта, Боффало, Питсбурґу, Скрентону, Трентону, Сирак[illegible]

Започатковано підготовчу акцію до оснування кредитових кооператив в 7-ох місцевостях та споживчих в 2-ох місцевостях (Рачестері і Вилимантик).

Держимо тісний контакт з існуючими кооперативами в ЗДА і Канаді, як рівнож з видавничими кооперативами в цілому світі а деяким з них допомагаємо матеріяльно. Поміщувано реклямові оголошення кредитових кооператив в українській пресі в ЗДА та статті ред. Р. Ільницького на кооперативні теми в „Свободі". Перекладено статут кредитових коператив на українську мову та видано його. Започатковано видання Історії українського кооперативного руху на рідних землях та країнах, де поселилися українці та вирішено об'єднати журнали „Новий Світ" в Ню Йорку і „Наш Контакт" в один кооперативно - суспільний журнал.

Трентон в поклоні Тарасові Шевченкові

Трентон. (Юко). — Тутешня українська громада відзначила роковини Тараса Шевченка святочним концертом, що відбувся в неділю, дня 22 березня ц. р., в залі Української Католицької Парафії св. Йосафата. Вечір почався заповітом у виконанні дитячого хору Ю-СУМА і Пласту під керівництвом пл. сен. Ірини Скрипчук. Святочне слово виголосила ст. пл-ка Марія Глушок. У програмі, крім дитячого хору, були виступи струнного ансамблю УМІ — Відділ у Трентоні (Люба Понятишин, Марія Булат, Юрко Ґосвич, Орест Надраґа, Микола Сидор), мандолінової оркестри Ю-СУМА під кер. пл. сен. Ярослава Лабки, збірна деклямація новачок і деклямації юного сумівця Осипа Шведи і пл. новачки Віри Лампіки. Свято відбулося з ініціятиви Відділу УККА при співучасті місцевих українських організацій, орган. Пласту і СУМА. Підготовою свята займався окремий комітет у складі: мґр. Ярослав Лабка, Ірина Скрипчук, Олекса Пліщук, Михайло Логін і Михайло Кузів. Згадки про відзначення роковин Т. Шевченка були надруковані в місцевих американських газетах.

Співак Михайло Дуда виступає з концертом у Ню Йорку

Ню Йорк. — Героїчний тенор Михайло Дуда, після успішного першого концерту у Филаделфії, що його сприйняли слухачі і критика дуже прихильно, виступить із черговим своїм концертом в неділю дня 29-го березня ц. р. у Ню Йорку. Відбудеться цей концерт — вечір пісень та оперових арій — заходом Українського Літературно - Мистецького Клюбу в залі Українського Дому при 140 Друга Евню, о год. 6,30 увечорі. В першій частині свого концерту Михайло Дуда виконає композиції Моцарта, Бетговена, Шуберта, Лисенка, Гайворонського і Гнатишина. Друга частина програми охоплюватиме арії з опер Артемовського, Верді, Леонкавалльо і Пуччіні. Співак Михайло Дуда відомий із своїх концертів у Львові, Відні, Берліні та Мюнхені і наприкінці минулого року прибув на постійне перебування до ЗДА. М. Дуда виступить незабаром із своїми концертами в інших містах ЗДА і Канади.

Увага! КЛІВЛЕНД й ОКОЛИЦЯ! Увага!

В неділю, 5-го квітня 1959 р.

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
2255 West 14th Street — Cleveland, Ohio

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ КЛІВЛЕНДУ та ОКОЛИЦІ,

до участи в яких управнені і запрошені Конвенційні Делеґати, Члени Головного Уряду УНСоюзу та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

КЛІВЛЕНД: 102, 112, 240, 251, 291, 328, 334, 336, 358, 364.
АКРОН: 180, 295. **ЛЕЙКВУД:** 108.
ЛОРЕЙН: 50, 233.

У Зборах візьмуть участь:
Головний секретар УНСоюзу — д-р Я. ПАДОХ
та Головний радний УНСоюзу — Д. ШМАҐАЛА.

ПОЧАТОК — в год. 2:30 по полудні.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Клівленді

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИЙ ІНСТИТУТ у США

Українська Військово-Історична ВИСТАВКА

— відкрита ЩОДЕННО —
протягом **КВІТНЯ** місяця 1959 р.
в залі церкви Св. ВОЛОДИМИРА
від 11:00 год. ранку до 8:00 год. вечора.

Адреса: 160 West 82nd Street — NEW YORK.

Дирекція УВІІ

УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНОЗНАВСТВА
при Науковому Товаристві ім. Шевченка в ЗДА

П'ЯТНАДЦЯТИЙ ЦИКЛ ВИКЛАДІВ
АКАДЕМІЧНОГО РОКУ 1958-59

— відбудеться —

в СУБОТУ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1959 р. — в год. 2:00 по пол.

Програма:

1. Проф. В. СІЧИНСЬКИЙ: Античне мистецтво в Україні. — Год. 2:00-2:50;
2. Проф. В. ЛЕВ і асист. Л. ХРАПЛИВА: Павло Филипович і його літературна творчість. Читання творів. — Год. 2:55-3:35;
3. Проф. М. ЗАКЛИНСЬКИЙ: Історія княжої доби. — Год. 3:40-4:20;
4. Проф. Д. ГОРНЯТКЕВИЧ: Історія українського малярства, частина шоста. — Год. 4.25-5.05;
5. Проф. К. КИСИЛЕВСЬКИЙ: Описова фонетика української мови. — Год. 5:10-5:50.

Виклади і семінар відбуватимуться
в залі НТШ, 302-304 Захід 13 вул. в Ню Йорку.

Доїзд підземкою: зупинка лінії Індепендент при 14-ій вул. і 8ій Еве. в Ню Йорку.

Дирекція Університету Українознавства

Українська Студентська Громада і Об'єднання Молодих Укр. Мистців в Америці.

СТИПЕНДІЙНИЙ КОНЦЕРТ

ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ
БАС-БАРИТОН

НЮ ЙОРК — Неділя, 12 квітня 59
ФИЛАДЕЛФІЯ — Субота, 18 квітня 59
ШИКАҐО — Неділя, 26 квітня 59
ДІТРОЙТ — Неділя, 3 травня 59
КЛІВЛЕНД — Субота, 9 травня 59
НЮАРК — Неділя, 31 травня 59

Частинний дохід на фонд Катедри Українознавства.

Окружний Комітет [illegible]
ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
при співучасти й за порозумінням із
ГОЛОВНОЮ КАНЦЕЛЯРІЄЮ УНСОЮЗУ

— скликає —

на ВІВТОРОК, 31-го БЕРЕЗНЯ 1959 р.

в приміщенні
Українського Народного Дому в Ню Йорку
при 140-142 Друга Еве. (між 8 і 9 вул.)

МІЖСТЕЙТОВУ НАРАДУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в якій запрошує Вп. Конвенційних Делеґатів, Урядовців, Представників ось яких Відділів

НЮ-ЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ:

ВІДДІЛИ: 5, 6, 8, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

МІСЦЕВОСТИ: Ню Йорк, Бруклин, Бронкс, Асторія, Вайтстон, Вестбирі, Бабилон, Джемейка, Гайстінґс он Гадсон, Гемпстед, Озон Парк, Ривергед, Стаплетон, Йонкерс.

НЮ-ДЖЕРЗЬКОГО СТЕЙТУ:

ВІДДІЛИ: 3, 14, 25, 27, 37, 42, 64, 65, 70, 76, 97, 104, 133, 142, 143, 152, 155, 168, 170, 171, 172, 182, 196, 209, 213, 219, 234, 270, 272, 275, 281, 286, 287, 294, 306, 312, 315, 322, 332, 342, 344, 349, 353, 359, 366, 371, 372, 380, 394, 413, 459, 490.

МІСЦЕВОСТИ: Нюарк, Джерзі Сиґі, Елизабет, Бейон, Ірвінґтон, Картерет, Пассейк, Патерсон, Кліфтон, Перт Амбой, Рагвей, Ґіллсайд, Магвах, Мейпелвуд, Бавнд Брук, Ґрейт Медовс, Менвіл, Метачен, Ню Брансвік, Плейнфілд, Рарітан, Виппані, Лінден, Іселин.

В нараді візьмуть участь члени Головного Екзекутивного Комітету та місцеві члени Головного Уряду. Головним предметом нарад буде достойне відсвяткування 65-літнього ювілею УНСоюзу.

В часі нарад буде висвітлений ВПЕРШЕ інтересний **ФІЛЬМ із 24-ої КОНВЕНЦІЇ.**

Окружний Комітет та Головна Канцелярія УНСоюзу сподіваються, що в цій важливій нараді візьмуть участь ВСІ БЕЗ ВИЙНЯТКУ запрошені особи. Не повинно бути ні одного зі запрошених Відділів, яких делеґати та урядники не взяли б участи в цій нараді.

ПОЧАТОК ТОЧНО — в год. 7:30 вечора.

верх плісован[illegible] яснобронзовій, червоній, [illegible] ній і білій гладкій шкірі. Крім цього, в чорному ляку і в чорній та темнобронзовій замші ... **$ 17.50**

Модель — "TULIP" — на нижчому корковому котурні, верх дірковавий Маємо їх у яснобронзовій, беженій і червоній гладкій шкірі, в чорному ляку та у вишневій і білій замші ... **$ 16.50**

ВИСИЛАЄМО

В Канаді висилаємо за післяплатою (COD), до ЗДА за попереднім надісланням грошей (money order).

НЕЗАДОВОЛЕНИМ ЗВЕРТАЄМО ГРОШІ.

Замовляючи, просимо подавати не лише Ваше число, але й залучити відрис лівої ноги на папері.

ORBIT, 434 Queen St. W.
TORONTO, Ont., Canada
EM 6-4572

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за
бл. п. **ВЕНЕДИКТА СІМКОВОГО**
ВОЛОДИМИРА СІМКОВОГО
і
о. прелата **ВОЛОДИМИРА СУХОГО**

відбудеться

в П'ЯТНИЦЮ, 27-го БЕРЕЗНЯ 1959 р.
в год. 8:00 рано
в церкві св. Юра — при 7-ій вул. в Ню Йорку.

Друзів і Знайомих прибути на Богослуження запрошує
ТАРАС СІМКІВ — з родиною

ПОВІДОМЛЕННЯ

КЕРІВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ЩОДЕННОЇ ПРОГРАМИ ВАСИЛЯ ШАРВАНА В БОФАЛО
(Висильня ВГЛД — довжина хвилі 1270)
подає до загального відома, що
ЇЇ ЩОДЕННІ РАДІЄВІ ПЕРЕСИЛАННЯ
будуть передавані **в літньому сезоні 1959 р. в таких годинах:**

в місяці квітні б.р. ...... від години 6—7 вечора,
в місяці травні .... від години 7:30—8:30 веч.
в місяцях червні й липні .... від год. 8—9 веч.
в місяці серпні .... від год. 7:05—8:15 веч.
в місяці вересні .... від год. 6:30—7:30 веч.

Українська Щоденна Програма В. Шарвана пересилає щоденно українську музику і пісні, театральні п'єси, виготовлені власним театральним ансамблем „На хвилях етеру", історичний календар та щоденні політичні вістки. Театральною частиною керує д-р М. Лоза, політичні вістки редаґує проф. З. Саган, календарну частину веде п. В. Шарван. Всі важливіші релігійні свята та національні роковини програма відмічає спеціяльними пересиланнями.

Крім того програма пересилає кожного вівтірка, четверга й суботи — перегляди преси, рецензії нових книжкових видань, політичні коментарі та гутірки на суспільні та культурні теми — пера проф. З. Сагана.

Дитячі програми пересилаються **кожної неділі** за редакцією **п. Ірини Чмоли**, при співпраці **п. Леоніда Полтави**.

На нашій програмі виступають постійно різні наші релігійні, політичні та громадські діячі, як також мистці та інтелектуалісти.

Всім нашим постійним слухачам доражуємо зробити вирізок з оцього повідомлення і прикріпити його побіч Вашого радієвого приймача!

Куровицький і Багинський
Мають честь й велику шану
Привітати з Великоднем
Клієнтелю цю кохану, —

Що в неділю вже святкує
Світлий Празник Воскресіння
Тож святкуйте на здоров'я!
Вже скінчився час говіння.

ВАШІ СВЯТА БУДУТЬ НАПЕВНО ЩАСЛИВІ ТА ЗДОРОВІ, ЯКЩО ПРИДБАЄТЕ ДЛЯ СВЯТОЧНОГО СТОЛА

ЗНАМЕНИТІ М'ЯСИВА
У ДВОХ КРАМНИЦЯХ
знаної української фірми

K. & B.
Meat Market, Inc.
New York, N. Y.

166 AVE. "B" — Between 10th & 11th Sts. — Tel.: CAnal 8-5590
128 FIRST AVE. — Between 7th & 8th Sts. — Tel.: GRamercy 7-0344

Український Літературно-Мистецький Клюб
в НЮ ЙОРКУ

В неділю, 29-го березня 1959 р.

в залі **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ**
140 2-га Евеню в Ню Йорку

ВЕЧІР ПІСЕНЬ ТА ОПЕРОВИХ АРІЙ

МИХАЙЛО ДУДА

Героїчний тенор
(ВІДЕНЬ — БЕРЛІН — ЛЬВІВ)

В програмі:
МОЦАРТ, ШУБЕРТ, ЛИСЕНКО, ГАЙВОРОНСЬКИЙ, ГНАТИШИН, АРТЕМИШИН, ВЕРДІ, ЛЕОНКАВАЛЛЬО, ПУЧЧІНІ.

Акомпаніямент — **ЗОЯ МАРКОВИЧ.**

ПОЧАТОК — в год. 6:30 вечора.

Передпродаж квитків: „АРКА", „ЕКО", „СУРМА", „ГОВЕРЛЯ".

Український Музичний Інститут у Филаделфії **НЕДІЛЯ, 5 КВІТНЯ 1959 — Год. 7:30 веч.**
Заля — УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ (847 N. Franklin)

МИРОСЛАВ СКАЛА-СТАРИЦЬКИЙ

Перший тенор Королівської Опери „Ля Моне" в Брюсселі.
Власник Почесного Диплому і Золотої Медалі міста Парижа.
Почесний член Українського Музичного Інституту.

При фортепіяні — **Роман САВИЦЬКИЙ**

У зовсім новій програмі: ПІСНІ Й ОПЕРОВІ АРІЇ українських і західньо-европейських композиторів

Квитки в ціні: $2.50; $2.00; $1.50, в кооп. „БАЗАР" і в дні концерту при касі залі, від год. 5:00 по пол. (бічний вхід).

Секретар внутрішніх справ підтримує збалянсований бюджет Президента

Ню Йорк. — Секретар внутрішніх справ Фред А. Сітон промовляв на прийнятті Лонгайлендського університету в готелі Астор і закликав громадянство підтримувати бюджетовий проєкт президента Айзенгавера, який плянує, щоб федеральні видатки не були більші від прибутків федеральної скарбниці. Сітон хвалив Президента за те, що виступає проти неконечних видатків. Секретар внутрішніх справ сказав таке про державні фінанси: „В теперішній добі щораз то кращого добробуту і відносного світового миру ми самі повинні оплачувати всі ті видатки, які вважаємо за конечні, а не відкладати їх, — ще й з відсотками! — для наших дітей. Це є негідно вкидати тепер до кожної дитячої колиски посвідку про борги, які вона має колись сплачувати за нас".

... 32,000 вті-

Атомова Комісія плянує нові студії над шкідливістю радіації

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії і Крайова Академія Наук повідомили 24-го березня, що плянують нові студії над шкідливістю атомової радіації для людського здоров'я. Це сталося після того, як уряд побачив, що справа шкідливости атомової радіації може стати предметом публічної дискусії і привести до непотрібних непорозумінь між громадянством. Голова Комісії Атомової Енергії Дж. А. МекКон повідомив про нове вивчання атомової радіації і про те, що вже в найближчому місяці відбудеться дводенна інформаційна конференція в цій справі та що комісія зробить дальші кроки в тому напрямі, щоб охороняти здоров'я народу. 23-го березня сенатори - демократи ...он П. Андерсон, який є ...ою Спільної Конгресової ...ії Атомової Енергії, і ...т Г. Гомфрі гостро кри...ли Комісію Атомової ...ї за те, що вона не ви... громадянству відомостей про шкідливість радіації від пробних експльозій атомових і водневих бомб. Сенатор Гомфрі казав в Сенаті, що комісія не публікує нових вісток про шкідливість радіації, бо вони не погоджуються з давнішими заявами членів цієї комісії про те, що під час пробних водневих експльозій немає шкідливої для людського здоров'я радіації. Сенатор Гомфрі заявив, що Комісія Атомової Енергії зацікавлена більше продукцією атомової зброї, тому досліди про вплив радіації на людське здоров'я повинна вести не вона, тільки Уряд Публічного Здоров'я.

● Два бандити, як доставці товарів, увійшли до мешкання ігумена оо. Домініканів в Ньюарку, Н. Дж., стероризували присутніх там трьох ченців та трьох цивільних осіб і забрали 1,500 долярів з недільної збірки в церкві.

● У Франції проголошено статистичні дані з перших двох років війни в Альжирі, яка почалася 1 листопада 1954 року. Виходить, що за той час згинуло в тій країні 6,000 мусульманських націоналістів, згоріло 400 шкільних будинків, знищено 6,000 сільських господарств і зрубано 50,000 телеграфічних стовпів. Французьких жертв в Альжирі не оприлюднено.

● ШУКАЄ ПРАЦІ ●
● PROFESSIONALS ●

Опитний ДЯКОУЧИТЕЛЬ — диригент пошукує відповідне місце при українській православній Парафії.
L. NOVAK (for conductor)
9 Hansen Avenue
Butler — Lyndora, Pa.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

SHEET METAL LAYOUT MEN
— Experienced —
GOOD PAY — PERMANENT
Excellent Company Benefits.
Mention Paper.
Hicksville Area
WElls 1-3296

MILLING MACHINE HANDS
also LATHE HANDS
Першоклясні
МУЖЧИНИ — ФАХІВЦІ
Для досвідчених постійна праця, для недосвідчених хвилева.
Компанійні користі.
Голоситись:
MARCH ASSOCIATES
Commercial Street — Bldg. 7
Hicksville, L. I.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці.
Повинна любити діти.
Є друга поміч. Добра платня.
Власна кімната і лазничка.
Mrs. MARCUS
MO 3-8982

NURSES — REGISTERED
PROFESSIONAL
ALL SHIFTS OPEN
Differential Paid on Evening & Night Shifts
Maintenance available if so desired
Excellent Personal Policies
Voluntary psychiatric hospital
Salaries depending on experience and ability.
Wire, write, or call
DIRECTOR OF NURSES
ST. VINCENTS HOSPITAL
240 North St., Harrison, N. Y.
Phone Rye 7-0502

● МЕШКАННЯ ●

Маю до винайму
ПОМЕШКАННЯ
4 кімнати „баксові", для 2-ох або 3-ох людей, без дітей, або для 2-ох і одної більшої дитини. Хочу своїх людей. Питати прошу на 3-ому поверсі, з-заду.
546 So. 19th Street
(між 15 і 16 Евенями)
Newark, N. J.

Читайте щоденник „Свободу"

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted Male-Female ●

REGISTERED
NURSES
All Shifts All Tours of Duty
Salaries depending on experience. Differential for Evening & Nights.
Contact Director of Nurses.
Also openings for the following:
L. P. N's and BABY NURSES
with minimum one year Hospital work. Nurses Aids.
Are you looking for a future? You are paid while you learn a life time skill. Join the new student nurses aid class starting April 6th. — High School education required.
ORDERLIES
will train
Meals while on Duty
Wire, write, or call:
Mrs. Marion Shepard
NEW ROCHELLE HOSPITAL
New Rochelle, N. Y.
or call: NE 2-5000

ОПЕРЕЙТОРИ
Потрібно зараз з досвідом при шитті покривал сидженъ в автах. Платня на штуки, досвід на шиття стандартове і спеціяльне. Також краячі. 5 днів в тижні.
Положення в Брукліні.
Телеф.: CL 1-7700

WINDERS
(Male or Female)
Experience foster. Many Company Benefits. Air conditioned.
Apply in Person. All week.
BEST WINDING CO.
1003 Broadway, — Brooklyn
(Myrtle Ave. "L" Station)
GL 2-4405

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

„В ЧАСІ
І ПРОСТОРІ"
П'єса
Ціна $2.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

На продаж
ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
в українській і польській колонії при Сьомій Вулиці в місті Ню Йорку. Знаменитий бизнес. Голоситись телефоном від 7-ої год. рано до 9-ої вечора. Телефон: ORegon 7-6610.

● MOVIES — THEATRE ●

СЬОГОДНІ — 8:30 точно
„ШЕДЕВР" Дейлі Нюс
GEORGE STEVENS'
THE
DIARY
OF
ANNE
FRANK
CinemaScope

...АТИТИ НАДІЇ
...ною методою.

... в кількох словах ... за поміч, яку я ... цукрицю, при чо... олучені великі бо... в всюди. Довідав... спро-бувати ще ці... Міллера показалась ... тяжкої хвороби. ... ільний від тої при... ...ей.

— Ossining, N. Y.

...жаю тією дорогою ще ви... ...у я від Вас одержав. ...ав себе дуже погано. Я ...у мене усунення шлунка, ...лови, нервовий стан і во... ... Вашим опіці, шлунок повернув на своє місце, минули завороти голови, як також воніти. Тепер почуваю себе дуже добре.

За привернення мені здоров'я я є дуже Вам вдячний, а якщо треба доказів для терплячих, то я готовий кожної хвилини такі докази дати.

З пошаною Jozef PENKIEWICZ — Bloomfield, N. J.

Дорогий Докторе Міллер!

Пишу цього листа, щоб засвідчити хворим людям, що доброго Ви зробили для мене. Від довшого часу я терпів сильні болі в хребті і сильні болі в цілій лівій нозі. Не міг я знайти помочі, хоч шукав її всюди. Ви, Дорогий Докторе, пізнавши властиву причину моїх болів, дякуючи Вашим методам, привели мене до поновного здоров'я. Тепер я не відчуваю жадних болів і тому був би я радий, як би мій лист дійшов до тих, які терплять на подібні недомагання і які, разом зі мною, тішилися б знову здоров'ям.

Luciano PALMUCCI — Newark, N. J.

Неможливо проголосити всі листи моїх пацієнтів, які складають подяку за опіку і добрі висліди в їх недомаганнях. Подяки ці від мужчин і жінок, що терпіли на різні недомагання.
ЛИСТИ ЦІ ПОКАЖЕТЬСЯ ВСІМ ЗАІНТЕРЕСОВАНИМ НА ЇХ БАЖАННЯ В МОЇОМУ ОФІСІ.

Dr. Joseph MILLER, D.C., Ph.C.
790 BROAD Street — NEWARK, N. J.
Tel.: MItchell 2-0773
Години прийнять: ЩОДЕННО — від год. 9:00 рано до год. 7:30 вечора
в НЕДІЛІ І СВЯТА — by Appointment ONLY.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ШИКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Т-ва „Леви"", Відд. 399, відбудуться в неділю, 29. березня, в „Бесіда", при 2410 W. Chicago Ave., о год. 12:30 по обіді. — Управа.

Посмертна згадка

ТЕКЛЯ САВИЦЬКА, довголітня членка 325 Відділу УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., померла 25-го березня 1959 р., проживши 79 років. Похорон відбудеться в суботу, 28-го березня з пох. заведення, 213 Bedford Ave., о год. 8-ій рано до церкви св. Духа, звідки тлінні останки будуть перевезені на цвинтар в Блекстон, Масс. Залишила в смутку доньку Розу і внуків. — В. Й П.!

Кожний свідомий українець за кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти і рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

ДЛЯ ПЕРЕМЕБЛЮВАННЯ ВАШОГО ДОМУ...

БАНК є найліпшим приятелем ощадних

Це є тільки одна з цілей, для якої багато людей відкладають гроші., але які не були б Ваші цілі, багато людей мають більше заощаджених долярів в банках, як денебудь інде. Починайте ощаджувати в НАШОМУ банку — а побачите, чому!

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

IN JERSEY CITY
Montgomery at Washington St.
• Jackson at Wilkinson Ave.
• Central Ave. near Bowers St.
• Pavonia Ave. at Grove St.
• 40 Journal Square
Відкрито:
• в ПОНЕДІЛОК вечором

IN BAYONNE
• Broadway at 23rd Street
IN GUTTENBERG
• 68th St. at Bergenline Ave
IN HOBOKEN
• River at First St.
Відкрито:
• У П'ЯТНИЦЮ вечором

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Особливо своєчасна і потрібна книжка
Тількищо появилась збірка зразкових промов і доповідей на березневі ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА, і також на РІЧНИЦІ 22-го СІЧНЯ і 1-го ЛИСТОПАДА
М. ШЛЕМКЕВИЧ
ВЕРХИ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТИ
Промови-доповіді.
Книжка має 160 сторінок. Ціна 2.00 дол.
Замовляти можна на адресу:
„SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: OR 3-3550
Найкращі ПИСАНКИ вже є на складі.

● РОЗШУКИ ●

Михайло Дольжицький пошукує свого брата, СЕМКА ДОЛЬЖИЦЬКОГО, з села Поляна, пов. Лісько. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Mychajlo DOLZYCKI
660 Maple Avenue
Elizabeth, N. J.

Стефан Стрийків і сестра Анна Івасєчко пошукують свого рідного брата, МИХАЙЛА СТРИЙКІВ, із села Ізидорівка, пов. Жидачів. Хто знав би про нього, або він сам, просимо зголоситись на адресу:
Steve STRAIKOW
5518 W. Parker St.
Chicago, Ill.
або
Mrs. Ann EWASKO
3006 N. 76th Ave.
Elmwood Park 35, Ill.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

ЛЮБУ ЗВІЖЛОВА (дівоче прізвище), з Татаринова (м. Комарно), повіт Городок, пошукує родина. Всіх, що про неї дещо знають, або вона сама, прошу ласкаво писати на адресу:
Nadia MIHAYCHUK
3803 Philena Avenue
Cleveland 9, Ohio

● REAL ESTATE ●

НА ПРОДАЖ ДОМИ
2-род., мур. 11 кімнат, недалеко Бронкс Парку, гарний овочевий сад, гараж, за — $ 19,500.
2-род., з садом і гаражем, тамже, продається з гросернею за — $ 21,000. Гросерня має $ 1,000 обороту тижнево.
2-род., мур., на Вест Бронксі за — $ 22,000.
3-пов., мур., 12 великих кімнат на Alexander Ave., біля сабвею за — $ 17,500, готівки $ 3,500.
Всі доми можуть бути повністю до зайняття.
Є до продажу багато мешканевих домів, які дають 15% і більше чистого прибутку на вкладений капітал.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, New York City
AU 1-0194

Продається 2-пов., мурований ДІМ,
на 10 кімнат, разом із меблями, в дуже доброму стані, який дає доходу $ 40.00 тижнево, в гарній околиці. Автобуси й всі інші вигоди. До центру Ню Йорку всього 25 м., 6 м. від українського осередку і церкви в Бавнд Бруку, Н. Дж. Великий город і овочеві дерева. Гараж на 2 авта. Площа 100 × 200. Ціна доступна. Продається з причини виїзду. Голоситись до власника:
Володимир ЗАХАРЧУК
411 New Market Rd.
Dunellen, N. J.
Tel.: PLymouth 2-9074

DELAWARE — MARYLAND
ФАРМИ,
посілості, звернені до моря.
Поміркованi ціни.
Низькі податки.
GEO. P. SCHREPPLER REALTY
7 West Main Street
Middletown, Delaware

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ
Похоронного Заведення
від 1854
HALLETT HOMESTEAD
147th St. and Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Ви не можете плянувати без грошей і Ви не можете мати грошей без ощаджування. Тому робіть ліпші пляни і побачите їх вислід за систематичним ощаджуванням, де Ваше конто буде приносити найліпші відсотки. Ощаджуйте в нас, та будьте вдоволені плянованими доходами.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED
● Ваші ощадності забезпечені до — $ 10,000;
● Біжуча дивіденда — 3¼% річно;
● Відсотки обчисляємо що півроку.
TRIDENT SAVINGS
and Loan Association
760 CLINTON AVENUE, NEWARK 8, N. J.
(Tel.: ES 1-1120)

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779
KOWBASNIUK Agency
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
286 E. 10th Street New York 9, N. Y.
● ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ;
● ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;
● БІЛЕТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
● ВСЯКІ ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ;
● ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ И АЗІЇ.
Жадайте наших КАТАЛОГІВ
Міжнародні поштові перекази
Федеральний і стейтовий ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (INCOME TAX)
Віра КОВБАСНЮК-ШУМЕНКО Антін ШУМЕНКО
Години:
10:00 рано до 8:00 вечора; Субота: 10:00 рано до 5:00 по п.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — найпізніше до 20-го квітня 1959 р.

ТАРЗАН, ч. 4232. Тепер є час для давнього ворога.

ESCAPING BY BOAT, SAM HAD FLED UPRIVER. THIS PLEASED TARZAN, FOR EVENTUALLY THE WATERS WOULD BECOME TOO NARROW TO NAVIGATE.
AND THEN, AFTER DAYS OF PERSISTENT TRAVEL, THE APE-MAN WAS REWARDED --
AHEAD, PARTIALLY HIDDEN BY MARSH GRASS, WAS SAM'S ABANDONED BOAT! A COLD CALM ENVELOPED TARZAN -- NOW THE REAL HUNT WOULD BEGIN!
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Втікши човном, Сем плив проти течії. Цим тішився Тарзан, бо вкінці води буде щораз менше, щоб можна було плисти,

І вкінці після днів постійної подорожі мавполюд був нагороджений...

Перед ним, частинно прикритий болотяною травою, був залишений Семом човен!

Холодний спокій опанував Тарзана... Тепер почнуться дійсні лови!